

τα κάνουν να μισήσουν όλες τις περασμένες άμαρτίες των μεγαλύτερων τους, έρχεται ή Διάπλαση να φυτέψει στην ψυχή των μικρών αυτών, που είναι ή έλπίδα της Ρωμιοσύνης, το σπόρο του κομματισμού. Κ' έχει την αξίωση να λέγεται περιοδικό παιδαγωγικό αλήθειες παρασχόν εις την χώραν ήμών ύπηρεσίας», όπως δηλαδή λέει ή ίδια και ή συσταίνει και το Υπουργείο της Παιδείας !

Γιατί αυτή ή πολυλογία και γιατί αυτός ο εξάψαλμος ; μπορεί να με ρωτήσει κανένας. Απαντώ. Ακουσα και το θυμάμαι ότι πολλές φορές ή Διάπλαση παινεύτηκε όχι μόνο πως είναι το μοναδικό παιδαγωγικό στην Ελλάδα περιοδικό παρά και πως αυτή στάθηκε ο κυριώτερος μορφωτής των γραμματισμένων από τους σημερινούς Ρωμιούς. Μάλιστα στα τριάντα χρόνια που βγαίνει το περιοδικό αυτό οι γραμματισμένοι Ρωμιοί, όταν είτανε παιδάκια λίγοπολύ τη διάβζαν όλοι. Και φυσικά θα μορφώθηκε τους κι από το διάβσμα αυτό. Και όμως ή γενιά που είκοσι χρόνια διάβζε τη Διάπλαση είναι σήμερα κείνη, που κατόντησε το Έθνος μας σε τέτοια χάλια. Δικηγόροι, γιατροί, πολιτευόμενοι, καθηγητές, δασκάλοι, βιομήχανοι, στρατιωτικοί, δικαστικοί, όλοι δουλέψαμε για ν' αποχλαδώσουμε τη μηχανή του Κράτους, σέρνοντας από πίσω μας και τον άγραμματο λαό. Όταν όλοι έμεις είμαστε πιο νέοι λέγαμε, ότι ή γενιά του 62 μας έφερε σ' αυτό το σημείο. Σήμερα όμως δεν έχουμε το δικαίωμα να το λέμε, επειδή έμεις δεν καταφέρνουμε τίποτα καλύτερο, παρά αφήνουμε το Κράτος να τρέχει κατά τον έγκρημό. Αν λοιπόν ή Διάπλαση είχε μορφώσει κομμάτι το χαρακτήρα της γενιάς, που την είχε για παιδαγωγό της τόσα χρόνια, ή γενιά αυτή θα στέκονταν πιο άπάνω από τη γενιά του 62. Κ' έτσι το έργο της αποδείχεται άρνητικό και τα παινέματα της κόψια καρδιά. Μέσα σε τριάντα χρόνια δεν κατόρθωσε τίποτα και τώρα με τα καμώματά της, με την κολακεία που κάνει στην πιο ταπεινή Ρωμαίικη ροπή, με τα δημοψήφισματά της δυναμώνει το κακό για να βσιλέψη κι άλλα χρόνια. Οί χαρχήρες δε μορφόρουνται έτσι. Και καλά θύκανε ή κυρά Διάπλαση αν έπαιρνε για οδηγό της, κι άπάνω σ' αυτά στήριζε το πρόγραμμά της, τα λόγια του παλαιού Φωκυλίδη :

Χρή παιδ' έτ' έόντα
καλά διδάσκειν έργα.

Τα καλά έργα δεν είναι βέβαια οί έκλογές και οί ύποφορίες, μ' όσο κι αν είναι παιδιακήσες και γίνονται για διασκέδαση τάχα.

Και τώρα, φίλε μου «Νουμά», δόσε μου την άδειά να τελειώσω το άρθρο μου αυτό με μια δικαιολογία, που ίσως να γίνεται περισσότερη για σενα. Στοχάζομαι ότι μπορεί να βρεθούνε τίποτα κακόγνωμοι και να εϊπουν ότι τα λεγόμενά μου τούτα τα δημοσιεύεις από επαγγελματική άνηχηλία, ότι δηλαδή, επειδή κ' έσενα ο πόθος σου είναι να διαβάλλεις περισσότερο από τους νέους και τους μικρούς, παρά από τους μεγάλους, θέλεις να ρίξεις με τέτοιες κατηγορίες την κυκλοφορία της Διάπλασης, χτυπάς την επιχείρησή κι όχι την ίδια. Μα αυτό δεν είναι καθόλου αλήθεια. Αν είχαμε τέτοιο σκοπό μπορούσαμε να τα βάλουμε με τα «Μικρά Μυστικά», με το χαρτί που πουλάει ξεχωριστά για τας λύσεις των αινιγμάτων (1 φράγκο 20 φύλλα) με τις έμπορικώτατες μικρές άγγελίες για το δημοψήφισμα, και χίλια δυό άλλα. Και για να πιστέψη ο καθένας, ότι το ζήτημα δεν είναι για την πεντάρα, στείλε στη Διάπλαση τούτη την ίδια μου χάρισμα : Να τυπώσει για το δημοψήφισμα της κ' έκλογικά βιβλία και να τα πουλάη αυτή μονάχα στο γραφείο της.

Υστερ' απ' όλα αυτή την εξήγησή νομίζω, ότι έχουμε το δικαίωμα, κοιτάζοντας τη Διάπλαση, να ξαναφωνάζουμε: Κακόμοιρα Ρωμιόπουλα !

ΒΟΛΤΑΙΡΟΥ Ο ΜΙΚΡΟΜΕΓΑΣ*

ΚΕΦ. ΣΤ'.

Τι πάθανε με τους ανθρώπους.

Ο Μικρομέγας, καλύτερος παρατηρητής απ' το νάνο, είδε καθαρά που αυτά τα πραματάκια μιλούσανε μεταξύ τους. Το είπε του συντρόφου του, μα αυτός, ντροπιασμένος επειδή γελάστηκε στο ζήτημα του πολλαπλασιασμού, δεν ήθελε τώρα να παραδεχτή πως τέτοιο είδος όντα μπορούσαν να άνακοινώσουν ιδέες. Όμοια με το Σειριώτη κάτεχε όλες τις γλώσσες, επειδή όμως δεν τους άκουγε να μιλούν, ύπέθετε πως δε μιλούν. Άλλως τε τί λογής φωνητικά όργανα μπορούσαν να έχουν τέτοια άόρατα όντα, και το κάτω κάτω τί θάχουν να πουν ; Για να μιλήσει πρέπει να σκέφτεται, ή σχεδόν και αν αυτά τα μόρια είχαν σκέψη, θα είχαν δηλαδή κάτι ανάλογο με ψυχή. Άλλά να παραδεχτή σ' αυτά τα όντα ψυχή, αυτό του φαινότανε τρέλλα. — Μα τώρα δά, του λέει ο Σειριώτης, παραδέχτηκες πως κάθονουν τον έρωτα. Νομίζεις πως θα μπορούσαν να κάμουν τον έρωτα δίχως να σκέφτονται, δίχως να προφέρουνε μια λέξη, ή τουλάχιστο να βγάλουνε μια φωνή ; Ή μήπως σου φαίνεται πως είναι δυσκολώτερο να φτιάξης μια ιδέα παρά ένα παιδί ; Αν ρωτήσης έμένα, και τόνα και τ' άλλο είναι μεγάλα μυστήρια. — Δεν ξέρω κ' έγω τί να πιστέψω και τί ν' άρνηθώ, λέει ο νάνος, τάχα χαμένα. Άς τα εξετάσουμε τώρα αυτά τα έντομα και ύστερα συζητούμε. — Τώρα μίλησες πολύ φρόνιμα, του λέει ο Μικρομέγας. Και άμέσως βγαζει απ' την τσέπη του ένα ψαλλίδι, κόβει τα νύχια του, και από ένα άποκοπίδι του νυχιού του ριάνει στη στιγμή ένα είδος μεγάλη σάλπιγγα, ένα πελώριο χουνί, και άκουμπάει το σωλήνα στο αυτί του. Ή περιφέρεια του χουνιού επάιρνε μέσα το καράβι και όλο το πλήρωμα. Με την έφεύρεση αυτή ο φιλόσοφός μας άκουγε καθαρά το μουρμούρισμα των έντόμων έκείνων. Σε λίγες ώρες κατόρθωσε να ξεχωρίση τις όμιλίες τους και να καταλάβη τα γαλλικά. Ο νάνος το ίδιο, αλλά με λίγη πιότερη δυσκολία. Ή άπορία των ταξιδιωτών μας όλο και μεγάλωνε. Άκουγαν τα ζωόφωνα που μιλούσαν αρκετά λογικά, και αυτό το παιχνίδι της φύσης τους φαινόταν ανεξήγητο. Περιτό να σας πώ πως έβραζαν από επιθυμία ν' άνοιξουν κουβέντα με τα σκουληκάκια. Φοβούντανε όμως μήπως ή φωνή τους, πρό πάντων του Μικρομέγα, τους ξεκουφάη, αντί να την άκούσουν. Έπρεπε να περιορίσουν τη δύνάμη της. Βάλανε στο στόμα τους κάτι τσουλιά, και την άκρη τους, που είτανε πελεκημένη πολύ ψηλή, την πλησιάζανε στο καράβι. Ο Σειριώτης είχε το νάνο στα γόνατά του και το καράβι με τους επιβάτες άπάνου στο νύχι του. Χαμήλωσε καλά το κεφάλι του και μιλούσε όσο μπορούσε σιγά. Αφού λοιπόν έλαβε όλες αυτές τις προφύλαξεις και άλλες άκόμη, έρχισε έτσι δά την δμιλία του.

— Άόρατα έντομα, που το χέρι του Πλάστη εύδοκόντη να σάς πλάση μέσα στην άβυσσο του άπειροστού. Τόν εύχαριστώ που με άξιωσε να ιδώ μυστήρια που μου φαίνονται άξεδιάλυτα. Ή αυλή στην πατρίδα μου βέβαια δε θα καταδέχονταν ούτε να σάς κυττάξη. Έγώ όμως όμως δε περιφρονώ κανένας και σας προσφέρω την προστασία μου.

Οί άνθρωποι άκούοντας αυτά τα λόγια, τάχα σαν. Είτανε άδύνατο να καταλάβουν από που έρχονταν. Ο έφημέριος του πλοίου διάβασε έξορισμούς, οί νύχτες βλαστημούσαν, οί φιλόσοφοι έφκιασαν ένα σύστημα. Άλλά με όλα τα συστήματά τους, άδύνατο να βρουνε ποιος είτανε αυτός που μιλούσε. Τότε ο Κρονιώτης, που είχε λεπτότερη φωνή απ' το Μικρομέγα, τους εξήγησε με λίγα λόγια με ποιούς είχανε να κάνουν και ποιός είτανε ο κ. Μικρομέγας, και αφού τους συλλυπήθηκε που είναι τόσο μικροί, τους ρώτησε αν είτανε πάντοτε σ' αυτήν την άξιολύπητη κατάσταση, που τόσο γειτονεύει με το μηδέν, και τί κάνουν άπάνου σ' αυτήν τη σαφάρα που μοιάζει να είναι χτήμα των φαλαίων μάλλον, αν είναι εύχαριστημένοι, αν πολλαπλασιάζουν-

ται, αν έχουν ψυχή, κ' ένα σωρό άλλες έρωτήσεις τέτοιου είδους.

(Στ' άλλο φύλλο τελιώνει)

ΕΛΙΣΑΙΟΣ ΓΙΑΝΙΔΗΣ

Ο ΤΙ ΘΑ ΒΛΕΠΕ

Από την πρωτοχρονιά ο «Νουμάς» θα πουλιέται μια δέκαρα και όχι είκοσι λεπτά που πουλιέται τώρα. Θα κατεβίσουμε άκόμα και τη συνδρομή του, στην Αθήνα σε πέντε δραχ. τη χρονιά και στις επαρχίες σε έφτά δραχ. Η συνδρομή του εξωτερικού θα μείνει ή ίδια, δέκα φρ. χρυσά, γιατί τα φύλλα του εξωτερικού φορτώνονται μια πεντάρα το καθένα ταχυδρομικά.

— Το φύλλο θα στέλνεται στους συνδρομητάδες της Αθήνας, όπως και τώρα, κάθε Σάββατο πρώτ' και στα κίοσκια θα πουλιέται την Κυριακή. Έτσι οί συνδρομητάδες μας θάν το λαβαίνουμε μια μέρα νωρίτερα.

— Υστερ' απ' αυτή τη θυσία, τίποτ' άλλο δε ζητούμε από τους συνδρομητάδες μας, παρά να μας πλερώνουνε ταχυτικά τη συνδρομή τους και να μη μας ίνχαζήσουνε να τους γράφουμε και να τους ξαναγράφουμε. Το φύλλο από δω κι όμπρός σε κανένα δε θα στέλνεται πιά χάρισμα.

— Ο θίσος Οικονόμου έφυγε την περασμένη Δευτέρα για τη Σύμρνη και τη Σύρο. Θα δώσει μερικές παραστάσεις εκεί κ' έπειτα θα γυρίσει δά τον Γενάρη και θα παραστήσει ίσαμε τη Λαμπρή στο καινούριο θέατρο του κ. Ζέπου.

— Βγήκε σε βιβλίο ή «Χειραφετημένη» του κ. Χρ. Παπαχαφειρόπουλου, όραμα σε τρία μέρη. Για το βιβλίο αυτό θα γράψει ο Έβρωνας.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Φ. Γιούρ. Σ' εύχαριστούμε. Θα δημοσιευτούν. — κ. Σαρ. Κηλ. Όσο για τις άλλες χρονίες, δεν μπορούμε άκόμα να σου πούμε τίποτα. Με τούτης της χρονίας τα περιεχόμενα έτοιμάζονται και θα δημοσιευτούν με το τελευταίο φύλλο του Δεκέβρη. — κ. Τε. στη Σύμρνη. Δεν πειράζει που δημοσίεψε το φαιδρό χρονογράφημα του κ. Ξενόπουλου για τις «Άλυσίδες» και ή «Ήμερησία» της Σύμρνης. Τόσο το καλύτερο μάλιστα. Θα γελάσουν κ' οί Σύμρνιοί, καθώς γελάσανε κ' οί Αθηναίοι.

Η ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

είναι ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ για το λαό και δέχεται καταθέσεις από μια δραχμή κι άπάνω. Σου πλερώνει τόκο 4 1/2 % και σου δίνει πίσω τα χρήματά σου όποτε θελήσεις είτε δια είτε μέρος απ' αυτά.

ΚΕΡΔΟΣ 438,700 ΔΡΑΧΜΩΝ

Ναί! 438,700 δραχμάς έδωκε μέχρι τούδε το γραφείον του τραπεζομεσίτου κ. Γω. Φωτίου εις τους πελάτες του. Ήτσι εκ των άγοραστών λαχειοφόρων όμολογιών εκ του γραφείου του έχουν κερδίσει διάφορα ποσά, άνερχόμενα εις τον στρογγυλόν αριθμόν 438,700 δραχμών.

Ο κ. Γω. Φωτίου θέλει ν' ανατιβάη το πασόν τούτο εις 1,000,000 δραχ και καλεί, τους θέλοντας ν' αγοράσωσι τοιαύτην να προσέλθωσιν εις το τυχερόν γραφείον του, όπου πάντως θα κληρωθή μετ' άμοιβής όμολογία τις και τί χαρὰ να είναι ή πρώτη με τας 100,000, χρυσάς δραχμάς την 19 Δεκεμβρίου έ. έ. ότε γενήσεται ή κλήρωσις.

Όσαύτως έγγράφονται μέλη του ύπό την προεδρίαν του κ. Γω. Φωτίου «Τραπευτηρίου» διά των λαόν άναγνωρισθέντος διά του από 1 Ιουνίου 1906 Β. Δικτάγματος με διδράχμους μηνιαίας καταθέσεις.